

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Informe de Conjuntura Econòmica

UN INVIERNO SUAVE ANTE UNA UE DEBILITADA

MARÇ 2024

Taula de contingut

Resum executiu	2
Entorn internacional	5
Demanda i activitat.....	8
Mercat de treball.....	12
Preus i finançament	15
Línies ICO 2023 a Catalunya	18
Sector públic.....	21
Evolució del dèficit i deute públics d'Espanya	23
Sector exterior.....	27

Resum executiu

- L'economia de l'Eurozona va evitar la recessió a final de 2023 ja que el PIB es va mantenir estable en termes inter trimestrals, després de la lleugera contracció del tercer trimestre. El PIB del Regne Unit va registrar una caiguda, la segona trimestral consecutiva, és a dir que va entrar en recessió tècnica. Fora de l'entorn europeu, cal esmentar que el PIB dels EUA va créixer en el quart trimestre, mentre que el creixement de l'economia xinesa es va moderar i l'economia japonesa de va contreure per segon trimestre consecutiu també.
- En la seva actualització de previsions econòmiques del mes de gener, l'FMI projecta un creixement de l'economia global que implica una millora en relació amb les estimacions d'octubre. No obstant això, les previsions per al pròxim bienni estan per sota de la mitjana històrica entre 2000-2019 en un context d'alts tipus d'interès, retirada d'algunes mesures de suport fiscal i elevat endeutament, a més d'un baix creixement de la productivitat i elevada incertesa pels conflictes geopolítics.
- Així mateix, la Comissió estima un considerable descens del nivell d'inflació en l'Eurozona per a enguany i reforçat pel 2025, aproximant-se a l'objectiu d'estabilitat de preus establert pel BCE i el creixement a Europa en 2024 serà molt suau, del 0,9%, recuperant-se en 2025 fins al 1,7%.
- El PIB d'Espanya va augmentar en el quart trimestre de 2023, en taxa intertrimestral, un 0,6%, la qual cosa representa un repunt de dues dècimes respecte al creixement del trimestre anterior (2,0% interanual). D'aquesta manera, el creixement del PIB en 2023 per al conjunt d'Espanya va ser del 2,5%. Cal assenyalar que el valor del PIB a preus corrents pel conjunt de l'any 2023 es va situar en 1.462.070 milions d'euros, un 8,6% superior al de 2022. Destaca la nul·la contribució de la demanda externa, el fort augment de la despesa pública i la caiguda de la inversió. Dins d'aquest context cal destacar la recuperació del consum privat en el quart trimestre de 2023 i la fortalesa en la creació d'ocupació.
- El PIB de Catalunya va créixer un 2,8% interanual i, en termes inter trimestrals, la variació va ser de 0,7%. En 2023, l'economia catalana va augmentar un 2,6%.
- En els últims 12 mesos, l'augment de l'ocupació va ser de 783.000, és a dir, un 3,8% més, segons dades de l'EPA, amb una variació positiva en termes desestacionalitzats de 0,6% trimestral. D'altra banda, en els últims 12 mesos l'atur es va reduir en 193.400, la qual cosa implica una contracció de 6,4%. A Catalunya, en termes anuals, l'ocupació va pujar en 197.600 persones en el quart trimestre de 2023 i l'atur va descendir en 20.900. Al seu torn, l'afiliació total a Catalunya va pujar un 2,6% interanual el mes de febrer, igual que a Espanya. La xifra d'afiliació total va ascendir a 3.698.533 i 20.708.382 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

- La inflació va augmentar lleugerament el mes de gener, amb una pujada de l'IPC a Catalunya del 3,3% i, en el conjunt d'Espanya, del 3,4%. És important destacar que la inflació subjacent va continuar descendant, sense interrupcions des de juliol del 2023, situant-se en el 3,6% al gener (3,7% a Catalunya). En aquest sentit, sembla que les tensions de preus associades a l'energia desapareixen ja que la inflació subjacent comença a evolucionar a ritme similar que la inflació general. És important destacar que l'evolució de la inflació mesurada a impostos constants va passar del 3,4% al desembre al 3,2% al gener, per la qual cosa el repunt de la inflació observat a l'inici de l'any es deu, en part, a la finalització de les rebaixes fiscals per a combatre els efectes de l'elevada inflació implementades en 2022 i 2023. Així mateix, destacar la dada d'avanç de febrer que situa l'IPC en el 2,8%.
- En el que a finançament del sector privat de l'economia espanyola es refereix, la destinada a llars i ISFLSH es va contreure, novament, al gener. D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, al gener, també es va registrar un descens, amb caigudes consecutives des del mes de desembre de 2022.
- El conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat fins a novembre que implica una reducció del 6,4% respecte al mateix període de 2022. Fins al mes de novembre, el dèficit consolidat (sense AALL) va ascendir al 1,91% del PIB, enfront de la necessitat de finançament de 2,22% d'igual període de 2022. D'altra banda, Catalunya va registrar una necessitat de finançament de 0,58% del PIB en l'acumulat a novembre, la qual cosa implica un descens del 12,2% interanual.
- En 2023, el saldo del compte corrent i de capital per a l'economia espanyola - que determina una capacitat de finançament- va ser de 51.400 milions d'euros, enfront del saldo de 20.700 milions de 2022. D'altra banda, les estadístiques d'exportacions de béns assenyalen que, en 2023, les vendes a l'exterior van totalitzar 383.689 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un nivell lleugerament inferior al de 2022 (descens de 1,4%). Les importacions van decreixer un 7,2% i van aconseguir els 424.2849 milions d'euros. En volum, les exportacions espanyoles es van reduir un 5,1% i les importacions un 5,4%, interanual. En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes van pujar un 6,1% (100.684 milions d'euros, un 26,2% del total d'Espanya). Per part seva, les importacions es van reduir un 1,6% (109.996 milions d'euros, un 25,9% del total d'Espanya).

Línies ICO 2023 a Catalunya

- D'acord amb dades de l'ICO, en 2023, es van canalitzar, en tota Espanya, més de 12.960 milions d'euros en finançament cap a autònoms, pimes i empreses per a promoure el seu creixement i el desenvolupament dels seus projectes.
- Concretament, es van concedir 2.243 milions d'euros a través de les Línies ICO i es van formalitzar 12.111 operacions (sense comptar el canal internacional). A Catalunya, es van concedir 378 milions d'euros en 1.144 operacions, la qual cosa implica que va ser la regió amb major assignació de recursos (17% del total).

Evolució del dèficit i deute públics d'Espanya

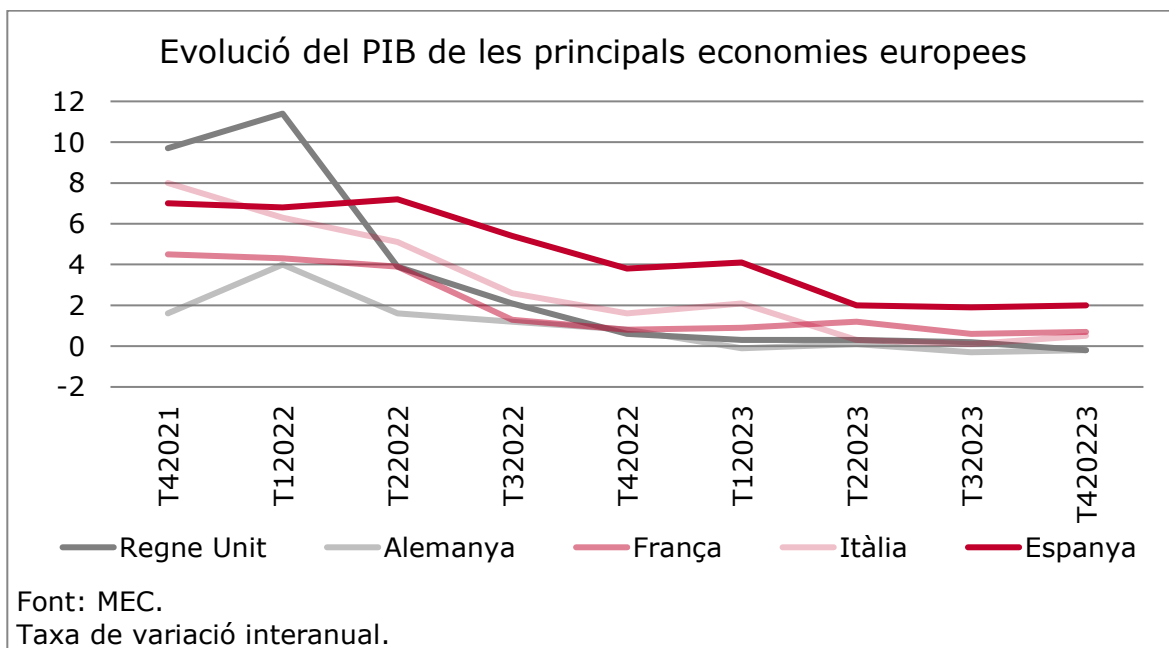
- El deute públic a Espanya en 2007 se situava entorn del 37% del PIB, però, donats els significatius dèficits públics que s'han anat produint, el nivell de deute públic ha crescut de forma destacada en els últims 15 anys, allunyant-nos de nivells més sostenibles, a diferència de l'endeutament privat, tant familiar com empresarial, que es va anar reduint, i això que hi havia un context mai anteriorment vist de tipus d'interès molt baixos. En aquest sentit cal assenyalar el fort augment de l'endeutament públic entre 2007 i 2022, que ha estat a Espanya del 69,1% del PIB mentre que a Alemanya únicament ha estat del 1,9% del PIB, o França del 47,3% del PIB o Itàlia del 37,8%.
- D'aquí ve que l'existència de dèficit públic, i més donat el nostre elevat nivell d'endeutament, no resulti beneficiós, sinó més aviat el contrari, i ha de reduir-se de manera progressiva, però amb voluntat constant d'erradicar-ho.

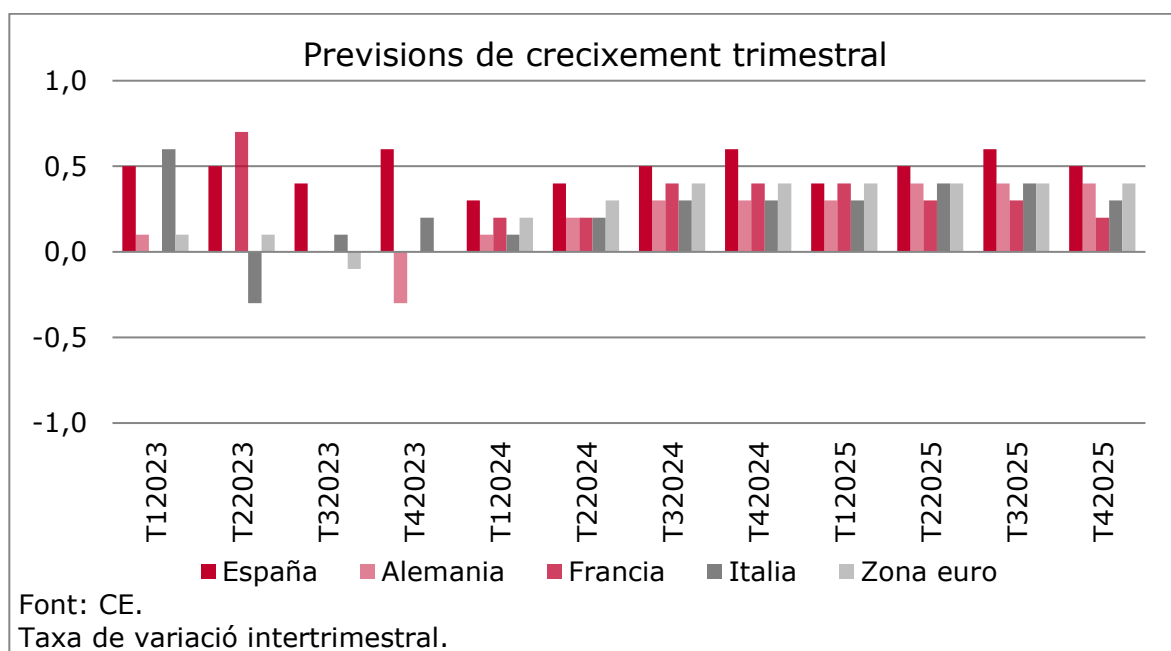
Entorn internacional

L'economia de l'Eurozona va evitar la recessió a final de 2023 ja que el PIB es va mantenir estable en termes inter trimestrals, després de la lleugera contracció del tercer trimestre (-0,1%). D'altra banda, l'economia de la UE va créixer un 0,1% en el quart trimestre de l'any passat. En termes interanuals, l'increment va ser de 0,1% i de 0,3%, respectivament.

Concretament, el PIB d'Alemanya es va contreure un 0,3%, mentre que el d'Itàlia va pujar un 0,2%. Per part seva, el PIB de França es va mantenir sense variacions. Així mateix, l'economia del Regne Unit va registrar una caiguda de 0,3%, la segona trimestral consecutiva, la qual cosa implica una recessió tècnica.

Fora de l'entorn europeu, cal esmentar que el PIB dels EUA va créixer un 0,8% intertrimestral en el quart trimestre. El creixement de l'economia xinesa es va moderar al 1,0% respecte al període anterior. L'economia japonesa, no obstant això, va descendir un 0,1%, també per segon trimestre consecutiu.

En la seva actualització de previsions econòmiques del mes de gener, l'FMI projecta que l'economia global creixerà un 3,1% en 2024 i un 3,2% en 2025. Aquestes xifres representen una millora en relació amb les estimacions d'octubre.

No obstant això, les previsions per al pròxim bienni estan per sota de la mitjana històrica entre 2000-2019 de 3,8%, en un context d'alts tipus d'interès, retirada d'algunes mesures de suport fiscal i elevat endeutament, a més d'un baix creixement de la productivitat i elevada incertesa pels conflictes geopolítics.

Sobre l'evolució dels preus a nivell global, l'FMI estima una inflació del 5,8% per a enguany i una moderació fins al 4,4% en el pròxim.

En relació amb el comerç mundial, per part seva, l'FMI preveu un creixement de 3,3% en 2024 i de 3,6% en 2025 (la mitjana 2000-2019 va ser de 4,9%). Les majors distorsions i la fragmentació geopolítica contribuiran a minvar el nivell de comerç global.

D'altra banda, la Comissió Europea, en les seves projeccions d'hivern, preveu un menor creixement del PIB respecte a les previsions de tardor: de 0,9% a la UE i de 0,8% en la zona euro per a enguany, per a repuntar, en 2025, al 1,7% i al 1,5%, respectivament.

El creixement de l'economia mundial (excloent la UE), segons la Comissió, es projecta en un 3,3% en 2024 i un 3,5% en 2025, mentre que l'augment de les exportacions de béns i serveis a nivell global s'acceleraria al 3,4% i 3,7%, respectivament.

Així mateix, la Comissió estima un considerable descens del nivell d'inflació en l'Eurozona fins al 2,7% per a enguany i fins al 2,2% en 2025.

Finalment, pel que fa a les previsions dels principals organismes internacionals, l'OCDE, en les seves projeccions de febrer, estima un creixement global per a 2024 de 2,9%, i un repunt fins al 3,0% en 2025.

Per a la zona euro preveu un augment del PIB de 0,6%, i de 1,3%, per a 2024 i per a 2025, respectivament. Quant a la inflació, projecta, per a la zona euro, una taxa de 2,6% per a enguany i de 2,2% per al següent.

Previsions de creixement del PIB							
	FMI			CE		OCDE	
Variació anual	2023	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Economia mundial	3,1	3,1	3,2	-	-	2,9	3,0
Zona euro	0,5	0,9	1,7	0,8	1,5	0,6	1,3
EUA	2,5	2,1	1,7	-	-	2,1	1,7
Japó	1,9	0,9	0,8	-	-	1,0	1,0
Alemanya	-0,3	0,5	1,6	0,3	1,2	0,3	1,1
França	0,8	1,0	1,7	0,9	1,3	0,6	1,2
Itàlia	0,7	0,7	1,1	0,7	1,2	0,7	1,2
Espanya	2,4	1,5	2,1	1,7	2,0	1,5	2,0
Regne Unit	0,5	0,6	1,6	-	-	0,7	1,2
Xina	5,2	4,6	4,1	-	-	4,7	4,2
Índia	6,7	6,5	6,5	-	-	6,2	6,5
Brasil	3,1	1,7	1,9	-	-	1,8	2,0
Rússia	3,0	2,6	1,1	-	-	1,8	1,0

Font: FMI, Comissió Europea, OCDE.

Demanda i activitat

Segons l'avanç de Comptabilitat Nacional publicat el 30 de gener, el PIB d'Espanya va augmentar en el quart trimestre de 2023, en taxa intertrimestral, un 0,6%, la qual cosa representa un repunt de dues dècimes respecte al creixement del trimestre anterior. Així mateix, en termes interanuals, la taxa de variació del PIB va ser de 2,0%, enfront del 1,9% del tercer trimestre.

D'aquesta manera, el creixement del PIB en 2023 per al conjunt d'Espanya va ser del 2,5%. Cal assenyalar que el valor del PIB a preus corrents per al conjunt de l'any 2023 es va situar en 1.462.070 milions d'euros, un 8,6% superior al de 2022.

Per part seva, el deflactor implícit del PIB va augmentar un 5,0% interanual. En relació amb l'ocupació, en termes d'hores treballades, es va observar un increment de 0,7% respecte al trimestre anterior i, en taxa interanual, un creixement de 2,8%.

Des de la perspectiva de la demanda, la contribució de la demanda nacional a la variació del PIB va ser de 2,1 punts, mentre que la demanda externa no va registrar aportació.

Quant a la demanda interna, la despesa de les AA.PP. es va incrementar un 4,4% interanual, mentre que la despesa de les llars va augmentar un 2,3%. La formació bruta de capital fix, d'altra banda, va presentar un decreixement de 0,4%. Les exportacions de béns i serveis van pujar un 1,2% i les importacions un 1,7%.

Pel costat de l'oferta, cal assenyalar que el creixement de la indústria va repuntar (1,9%), el dels serveis va continuar moderant-se (2,4%) -ininterrompudament des del segon trimestre de 2022- i el de la construcció es va mantenir en nivells continguts (1,1%).

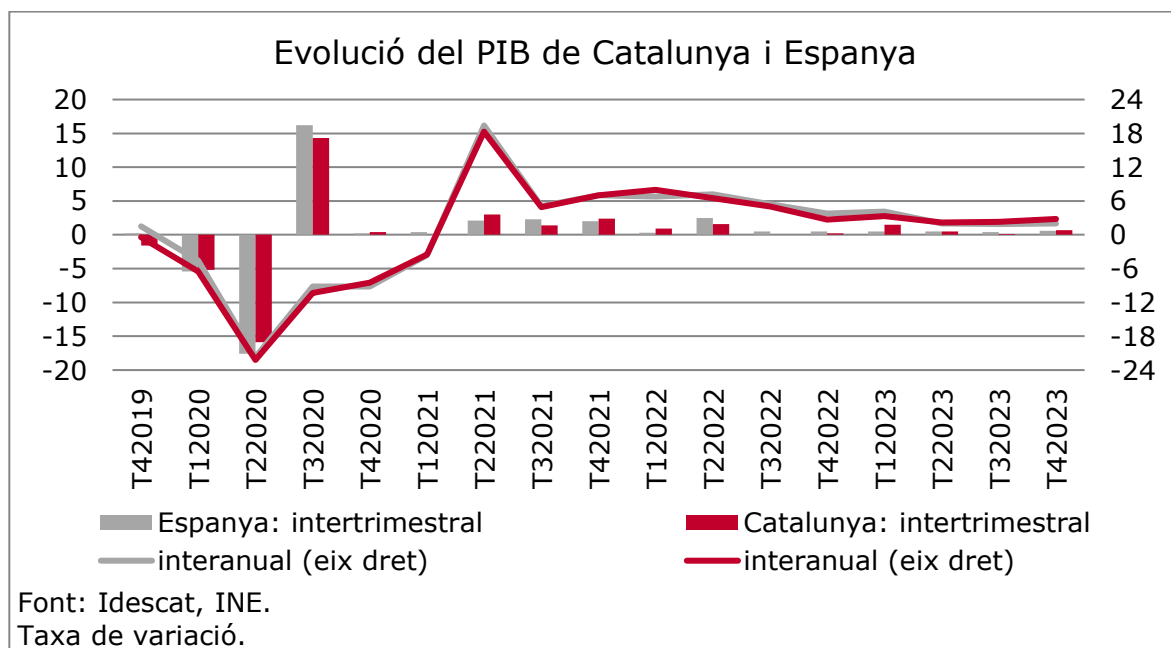
Espanya: PIB por componentes y sectores

Tasa de variación interanual	T42022	T12023	T22023	T32023	T42023
PIB	3,8	4,1	2,0	1,9	2,0
Componentes:					
Consumo final de los hogares	2,2	2,6	1,7	0,4	2,3
Consumo final de las AAPP	1,6	1,9	4,6	4,6	4,4
Formación bruta de capital fijo	-0,4	-0,2	1,3	-0,1	1,6
Exportaciones	8,7	9,7	0,0	-1,1	1,2
Importaciones	0,1	2,3	-0,3	-2,5	1,7
Demanda Interna*	0,7	1,3	1,9	1,4	2,1
Demanda Exterior*	3,1	2,8	0,1	0,5	-0,1
Oferta:					
Agricultura	-19,3	-7,1	-2,2	1,6	0,3
Industria	1,8	4,3	1,0	0,5	1,9
Construcción	2,7	3,8	1,9	0,8	1,1
Servicios	5,9	4,9	2,9	2,6	2,4

Fuente: INE. *Contribución al crecimiento del PIB.

D'altra banda, segons l'Idescat, entre els mesos entre octubre i desembre, el PIB de Catalunya va créixer un 2,8% interanual i, en termes inter trimestrals, la variació va ser de 0,7%. En 2023, l'economia catalana va augmentar un 2,6%.

Per sectors d'activitat, la indústria va mostrar una evolució molt positiva en tot el 2023 i, en particular, en el quart trimestre amb un creixement de 3,7%. D'altra banda, la construcció va repuntar al 2,1% i els serveis van mantenir una taxa de creixement similar al trimestre anterior, de 2,6%.

Catalunya: PIB per components i sectors

Taxa de variació interanual	T42022	T12023	T22023	T32023	T42023
PIB	2,7	3,3	2,2	2,3	2,8
Oferta:					
Agricultura	-14,2	-16,2	-17,3	-18,7	-18,3
Indústria	-2,9	2,3	2,2	3,0	3,7
Construcció	3,2	4,2	2,3	1,3	2,1
Serveis	4,8	4,6	3,0	2,4	2,6

Font: INE. *Contribució al creixement del PIB.

L'índex general de xifra de negocis de les activitats de serveis a Espanya, corregit d'efectes estacionals i de calendari, va ascendir un 1,1% el mes de desembre, en taxa anual. L'índex general de volum de negoci del sector serveis a Catalunya va baixar un 0,2% (mitjana d'Espanya: -0,7%).

D'altra banda, al desembre, la xifra de negocis de la indústria va disminuir un 4,4% anual en la sèrie corregida per a Espanya. A Catalunya, l'índex general de xifra de negocis va disminuir un 9,1% (mitjana d'Espanya: -8,7%).

Així mateix, l'índex de producció industrial (corregit d'efectes estacionals i de calendari) va registrar un descens de 0,6% anual, a Espanya, al gener. A Catalunya, l'índex general va pujar un 7,7% (mitjana del conjunt d'Espanya: 3,6%).

En relació amb el comerç, les vendes minoristes (índex general a preus constants corregit d'efectes estacionals i de calendari), van registrar un augment de 3,1% anual, a Espanya, el mes de desembre. A Catalunya, les vendes al detall (índex general) van pujar un 5,0% (mitjana d'Espanya: 3,4%).

Quant a l'activitat turística, al gener, van arribar a Espanya 4,8 milions de visitants, és a dir, un 15,3% més que en el mateix mes de l'any anterior. Catalunya, va ser la segona CA de destí principal, amb gairebé 1 milió de visitants al gener, representant el 20,1% del total, i un increment del 20,3%.

D'altra banda, la despesa total dels turistes internacionals en el primer mes de l'any va assolir els 6.550 milions d'euros, la qual cosa implica un augment de 25,5% interanual. Catalunya va representar el 16,0% del total de despesa a Espanya, és a dir, 1.050 milions d'euros (variació anual de 30,1%).

Finalment, al gener, l'indicador de confiança del consumidor del CIS per a Espanya es va situar en els 78,6 punts, la qual cosa implica un augment des del mes d'octubre de 8 punts. L'increment de l'índex es deu exclusivament a la pujada de la valoració de les expectatives fins als 87,9 punts, ja que l'índex de situació actual va baixar fins als 69,2 punts. És important destacar el fort descens de l'indicador en comparació amb els valors registrats en els mesos d'estiu.

Quant a les previsions per a Espanya, la Comissió Europea projecta que el creixement del PIB es moderi sensiblement en 2024 amb un augment de 1,7% per a després

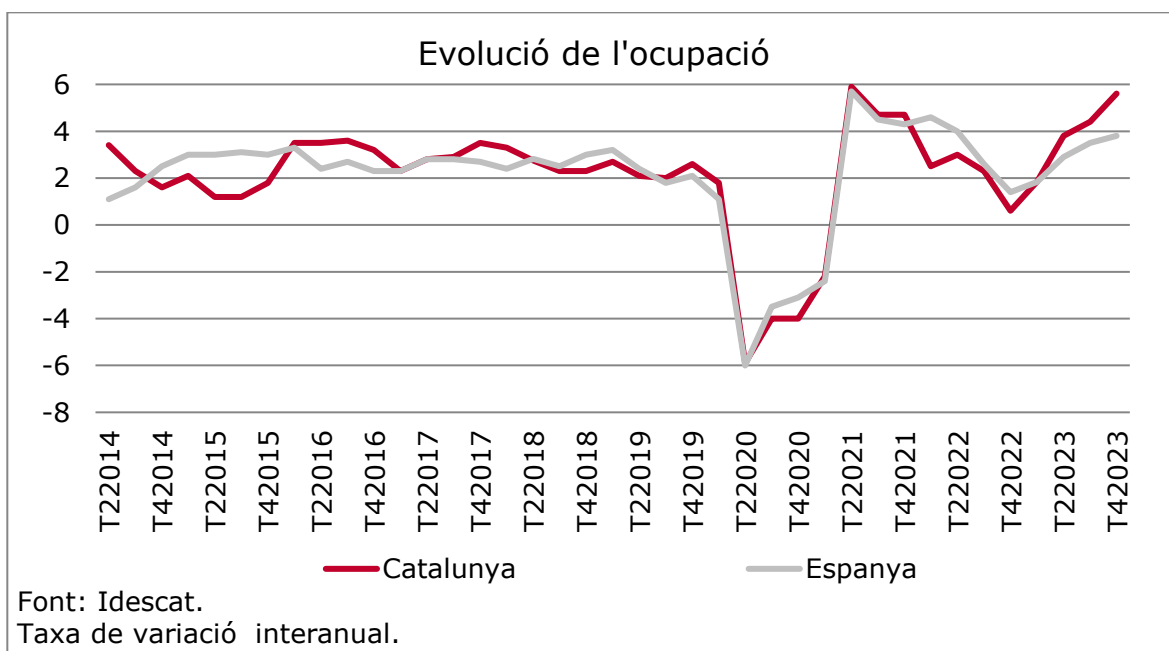
repuntar al 2,0% en 2025. La inflació també es moderaria enguany un parell de dècimes fins al 3,2% i se situaria en el 2,1% en 2025.

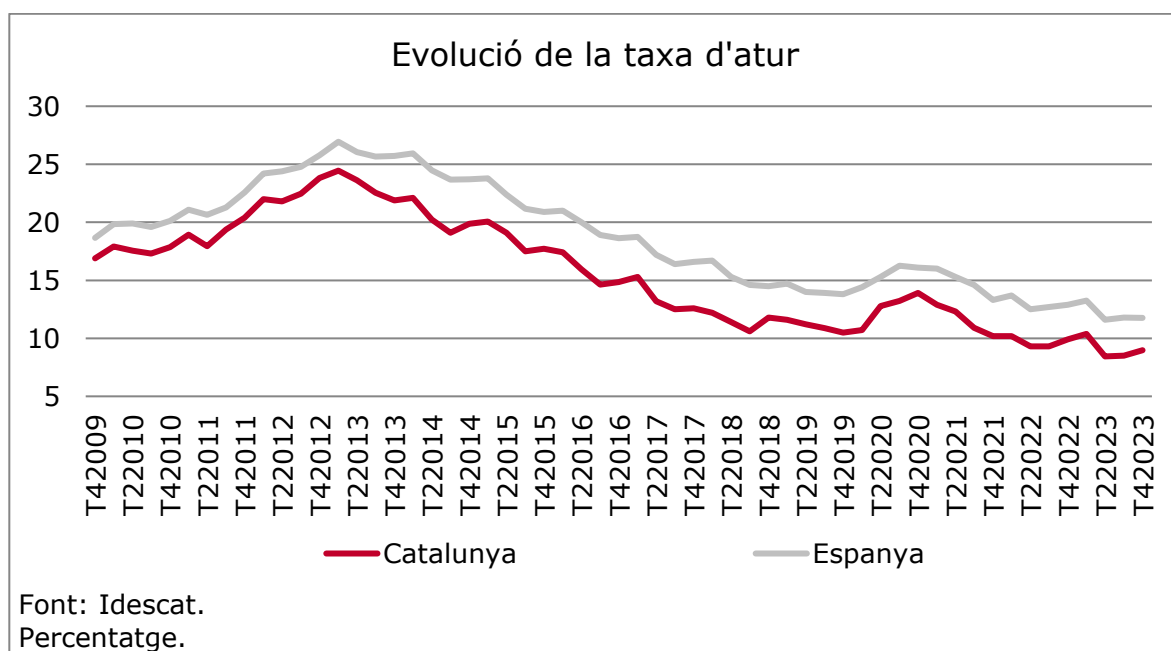
Mercat de treball

Segons dades de l'EPA del quart trimestre de 2023, a Espanya, l'ocupació va descendir en 19.000 persones respecte al trimestre anterior, situant-se en 21.246.900 persones ocupades. No obstant això, en termes desestacionalitzats la variació va ser de 0,6% trimestral.

L'ocupació privada va disminuir en 77.600 persones, fins a 17.653.600, mentre que l'ocupació pública va augmentar en 58.600, fins a 3.593.300.

En els últims 12 mesos, l'augment de l'ocupació va ser de 783.000, és a dir, un 3,8% més.

D'altra banda, l'atur va baixar en 24.600 persones respecte al tercer trimestre, i en els últims 12 mesos es va reduir en 193.400, la qual cosa implica una contracció de 6,4%.

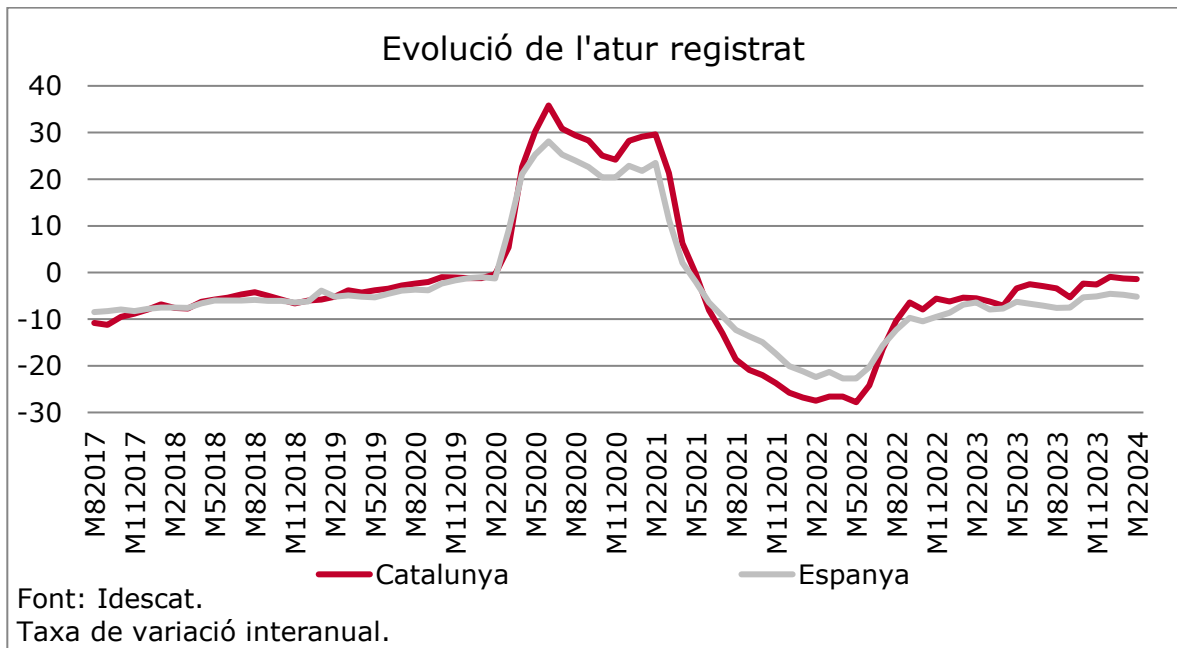
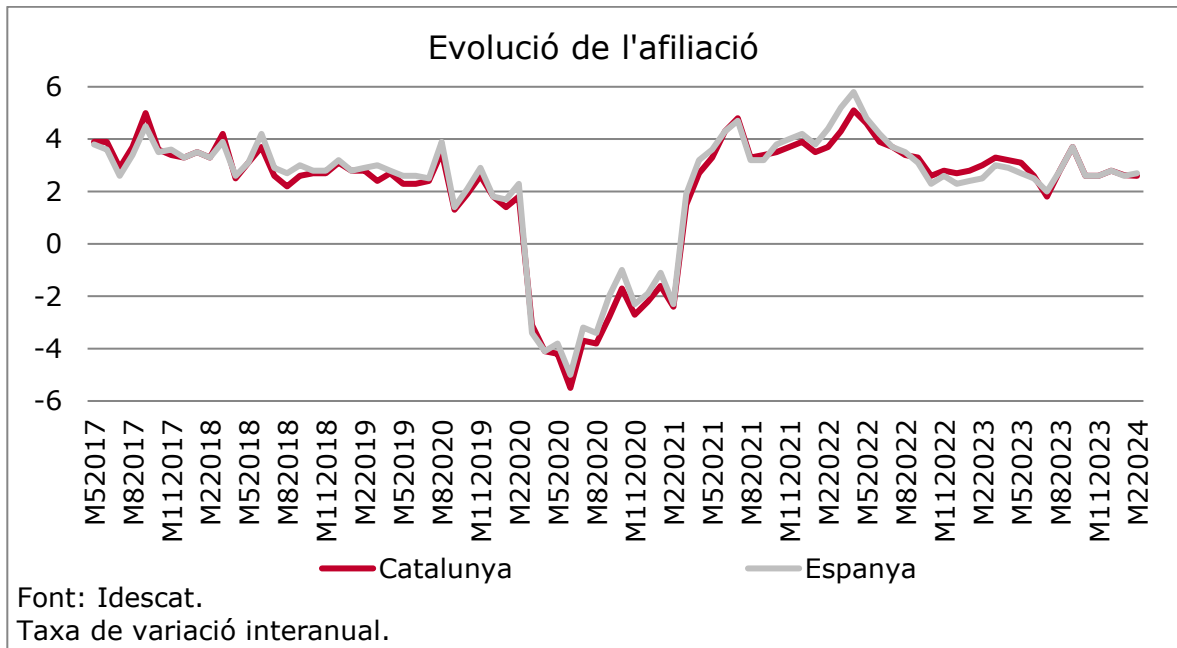
En termes desestacionalitzats, l'atur va descendir un 1,2%. El total d'aturats es va situar en 2.830.600 i la taxa d'atur en 11,8%, per al conjunt d'Espanya.

Així mateix, el nombre d'actius va baixar, en 43.600 persones respecte al trimestre anterior, fins a les 24.077.400 persones actives.

A Catalunya, en termes anuals, l'ocupació va pujar en 197.600 persones en el quart trimestre de 2023, l'atur va descendir en 20.900 (366.300 aturats en total) i la població activa es va incrementar en 176.800. Així, la taxa d'atur es va situar en el 9,0%.

Al seu torn, l'afiliació total a Catalunya va pujar un 2,6% interanual el mes de febrer, igual que a Espanya. La xifra d'afiliació total va ascendir a 3.698.533 i 20.708.382 persones a Catalunya i Espanya, respectivament.

L'atur registrat va disminuir el mes de febrer un 1,4% interanual a Catalunya i un 5,2% a Espanya, amb la qual cosa el nombre d'aturats registrats a Catalunya va aconseguir 346.373 i a Espanya 2.760.408.

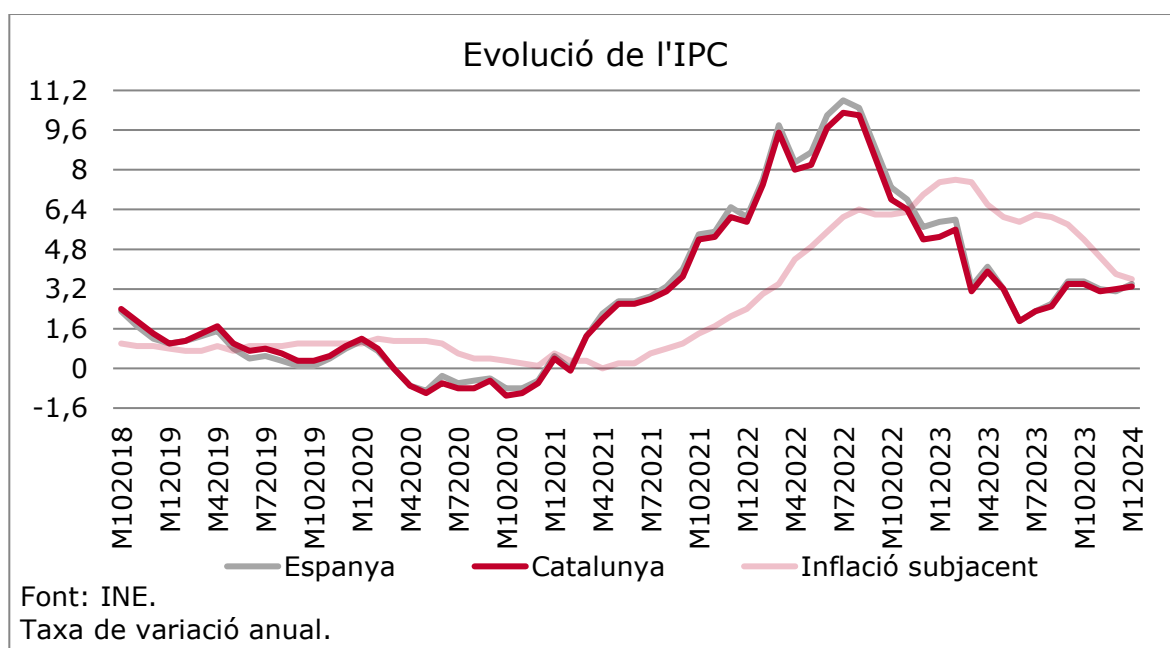

Preus i finançament

La inflació va augmentar lleugerament el mes de gener, amb una pujada de l'IPC a Catalunya del 3,3% i, en el conjunt d'Espanya, del 3,4%.

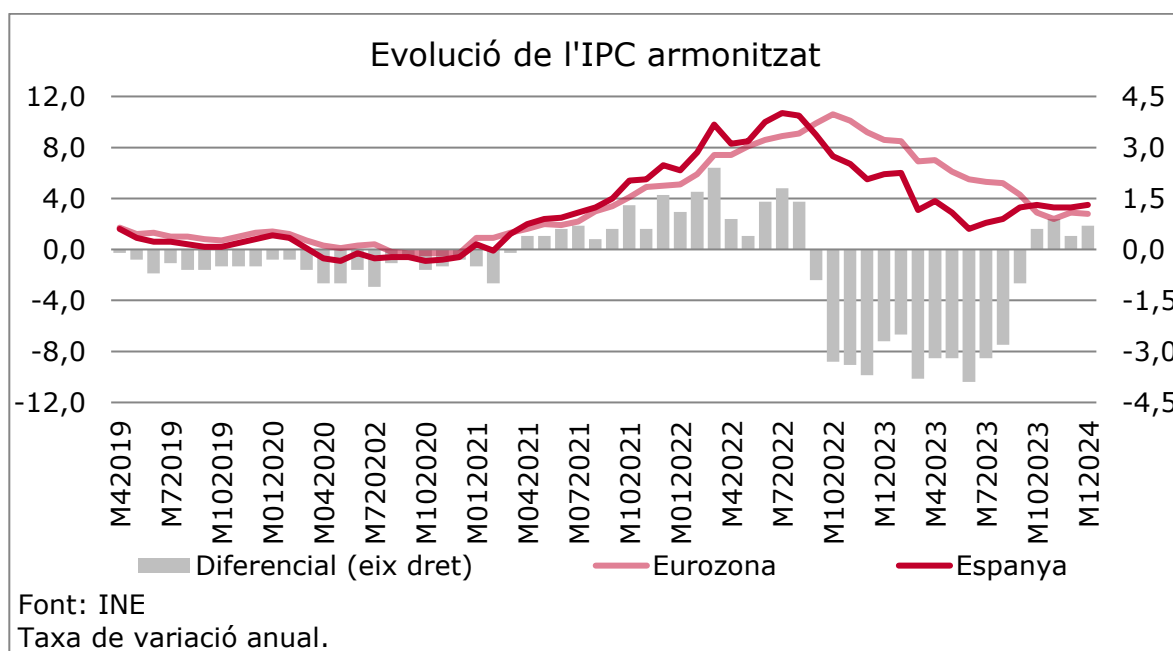
En la inflació de gener destaca, com a principal influència a l'alça en l'IPC d'Espanya, l'augment del grup d'habitatge a causa de la pujada dels preus de l'electricitat en comparació amb la baixada de l'any passat, i en la qual ha hagut de veure l'eliminació gradual de les millores fiscals introduïdes per la crisi econòmica a Ucraïna.

D'altra banda, els grups amb influència negativa van ser transport, a causa de la disminució dels preus de carburants i lubricants per a vehicles personals, i comunicacions, que va registrar un increment menor que el de gener de l'any anterior.

És important destacar que la inflació subjacent (índex general sense aliments no elaborats ni productes energètics) va continuar descendant, sense interrupcions des de juliol del 2023, situant-se en el 3,6% al gener (3,7% a Catalunya). En aquest sentit, sembla que les tensions de preus associades a l'energia desapareixen ja que la inflació subjacent comença a evolucionar a ritme similar que la inflació general.

Així mateix, l'indicador d'inflació harmonitzat (IPCA) –que permet realitzar una comparació amb l'evolució dels preus en l'Eurozona– es va situar en el 3,5%, superior a la inflació de la Unió Monetària (+2,8%). Aquest diferencial en l'evolució de la inflació implica un detriment en termes de competitivitat per a l'economia espanyola enfront de l'europea.

Finalment, és important destacar que l'evolució de la inflació mesurada a impostos constants va passar del 3,4% al desembre al 3,2% al gener, per la qual cosa el repunt de la inflació observat a l'inici de l'any es deu, en part, a la finalització de les rebaixes fiscals per a combatre els efectes de l'elevada inflació implementades en 2022 i 2023.

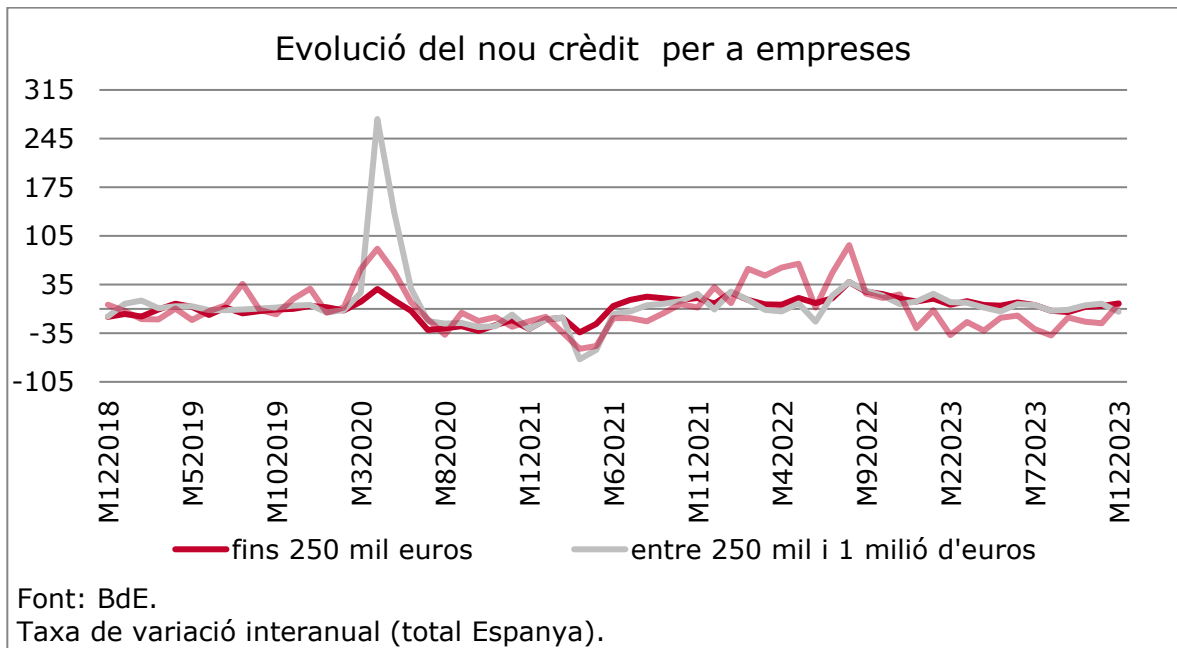
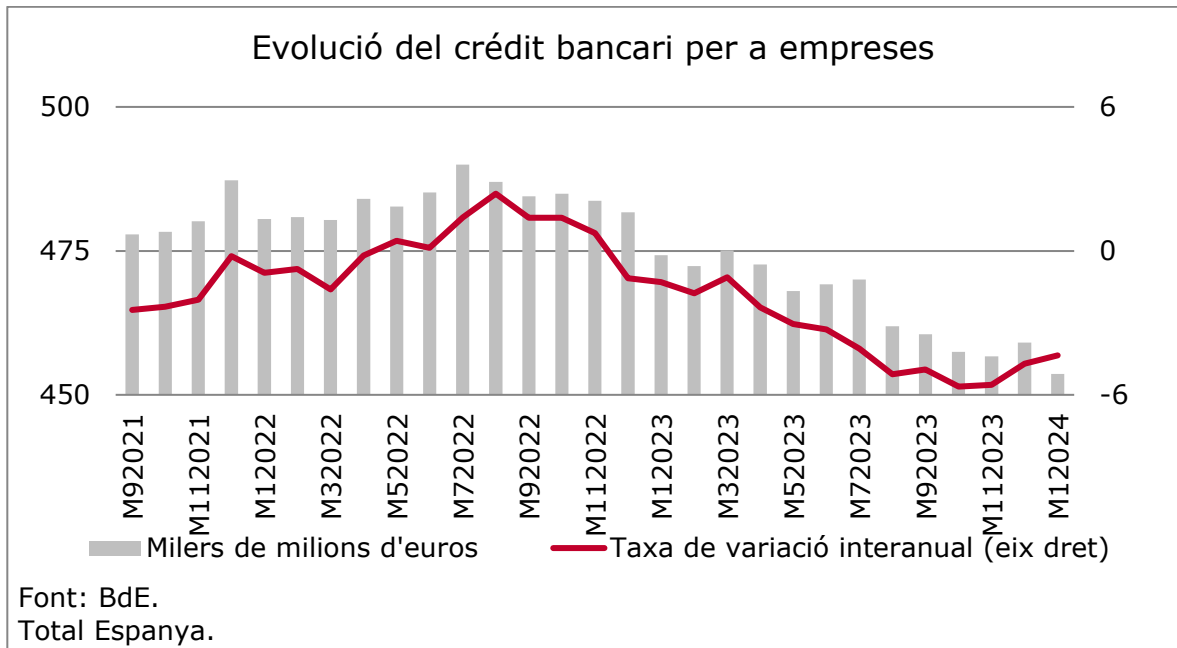
En el que a finançament del sector privat de l'economia espanyola es refereix, la destinada a llars i ISFLSH es va contreure, novament, al gener; un 1,8%, tendència contractiva que s'observa des del mes de febrer de 2023. El crèdit a l'habitatge va descendir un 2,8%, mentre que el destinat a consum va augmentar un 5,0%.

D'altra banda, en el cas de les societats no financeres, al gener, també es va registrar un descens, encara que menys intens que els recentment observats, de 3,6%, amb caigudes consecutives des del mes de desembre de 2022.

Al seu torn, les noves operacions de crèdit a empreses van presentar una evolució mixta: les operacions de menys de 250.000 euros van pujar un 8,1%, mentre que les compreses entre 250.000 i 1.000.000, que van descendir un 4,2%. D'altra banda, les de més d'1.000.000, es van pujar un 6,9% interanual, però aquest increment és el primer al cap d'un any de reduccions consecutives.

Quant al cost del crèdit, el tipus d'interès aplicat a empreses per a operacions noves menors a 250.000 euros va ser de 6,35%, al gener, i per a les operacions superiors a 1 milió d'euros el tipus va ser de 5,08%. Per a les llars i ISFLSH, els tipus d'interès dels préstecs van ser de 3,89% per a l'adquisició d'habitatge i de 9,06% per al consum, mentre que per a altres fins la taxa va ser de 6,73%.

D'altra banda, cal assenyalar que la ràtio de crèdits dubtosos es manté en nivells mínims (3,5% al desembre), mentre que l'Euríbor a un any, al febrer, es va situar en el 3,671% (augment de 0,137 punts en els últims 12 mesos).

Línies ICO 2023 a Catalunya

D'acord amb dades de l'ICO, en 2023, es van canalitzar, en tota Espanya, més de 12.960 milions d'euros en finançament cap a autònoms, pimes i empreses per a promoure el seu creixement i el desenvolupament dels seus projectes. Aquesta xifra representa el doble respecte al volum registrat en 2022.

Concretament, es van concedir 2.243 milions d'euros a través de les Línies ICO i es van formalitzar 12.111 operacions (sense comptar el canal internacional). A Catalunya, es van concedir 378 milions d'euros en 1.144 operacions, la qual cosa implica que va ser la regió amb major assignació de recursos (17% del total).

Distribució per CCAA en les línies ICO (fins a 31 de des. de 2023)			
Milions d'euros		Catalunya	Total
Empreses i emprenedors	Importi	345,2	1.938,2
	Operacions	898	7.700
Exportadors	Import	21,4	68,5
	Operacions	161	819
Crèdit comercial	Import	1,4	9,7
	Operacions	29	228
Internacional	Import	4,5	69,3
	Operacions	8	42
Garantia SGR SAECA	Import	2,5	143,3
	Operacions	32	2.639
Accelera	Import	2,7	7,0
	Operacions	7	21
Kit digital	Import	0,1	6,6
	Operacions	9	662
Total	Import	377,7	2.242,6
	Operacions	1.144	12.111

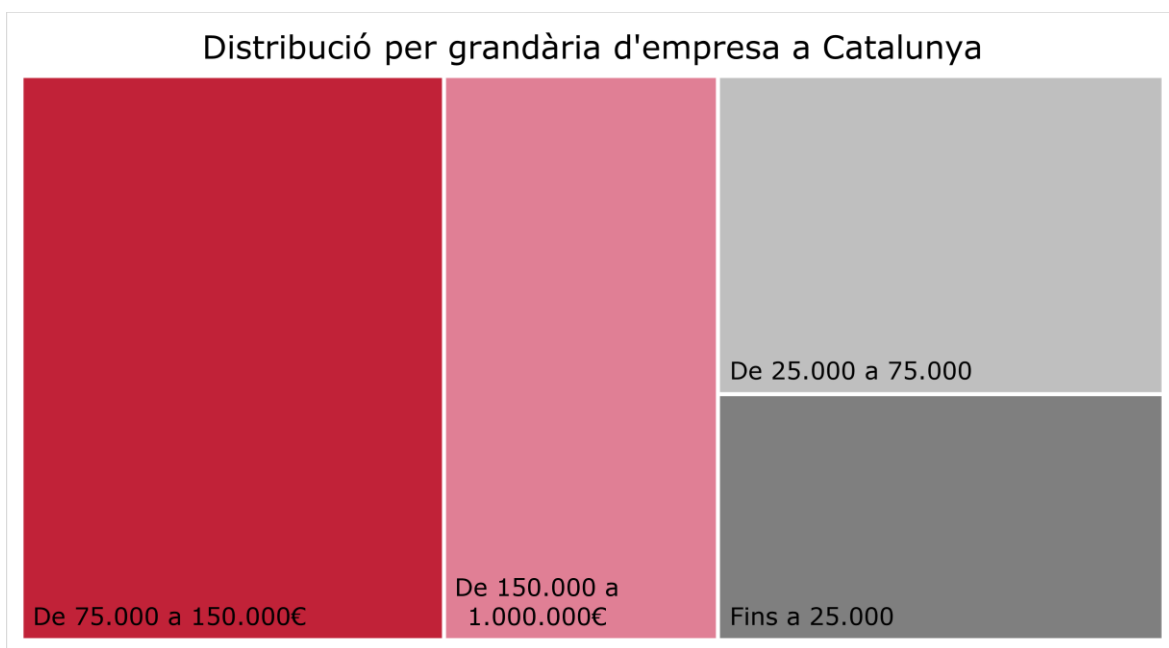
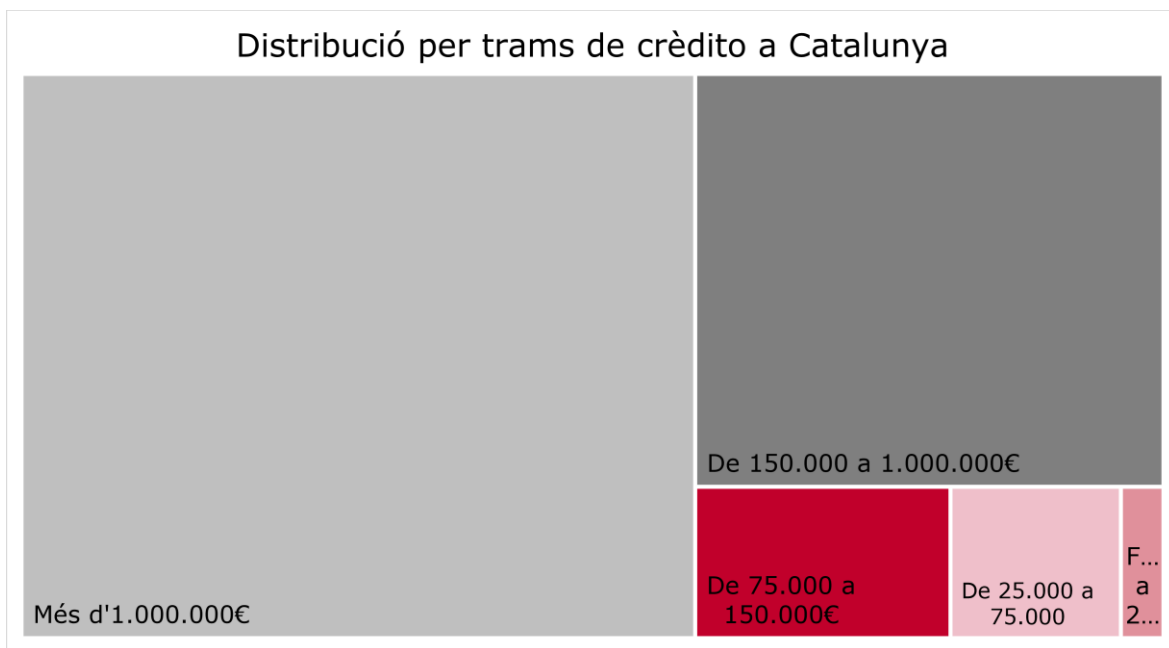
Font: ICO.

En relació amb la distribució sectorial de les línies, cal destacar, a Catalunya, els sectors d'Indústria de l'alimentació i begudes, Béns d'equip i productes industrials, Serveis empresarials, professionals i administratius, i Indústria química, ja que els quatre van representar gairebé la meitat del total de l'import dels préstecs.

Distribució sectorial de les línies ICO a Catalunya (fins a 31 de des. de 2023)

	Import préstec (milions d'euros)	Núm. de préstecs	% import de préstec	% import núm. de préstecs
Indústria de l'alimentació i begudes	54,7	153	14,5	13,4
Béns d'equip i productes industrials	52,1	166	13,8	14,5
Serveis empresarials, professionals i administratius	37,6	58	10,0	5,1
Indústria química	36,8	37	9,7	3,2
Agricultura, ramaderia i pesca	27,6	59	7,3	5,2
Distribució comercial d'aliments i begudes	24,3	54	6,4	4,7
Turisme, oci i cultura	21,8	89	5,8	7,8
Serveis immobiliaris	17,3	31	4,6	2,7
Transport i logística	15,2	142	4,0	12,4
TIC	14,7	33	3,9	2,9
Béns de consum	13,0	45	3,5	3,9
Indústria i serveis de la salut	13,0	46	3,4	4,0
Mediambient	11,9	33	3,1	2,9
Automoció i material de transport	11,3	34	3,0	3,0
Construcció i infraestructures	11,0	71	2,9	6,2
Indústria tèxtil i moda	4,8	46	1,3	4,0
Indústria del paper, fusta i serveis d'impressió	4,4	16	1,2	1,4
Energia	3,4	12	0,9	1,1
Indústries extractives	2,0	8	0,5	0,7
Metal·lúrgia i altres materials	0,5	5	0,1	0,4
Educació	0,4	6	0,1	0,5
Total	377,7	1.144	100	100

Font: ICO.

També és important assenyalar que la majoria dels crèdits concedits a Catalunya van ser els de major import, encara que per grandària d'empresa la distribució va ser més uniforme. En aquest sentit, els crèdits de més d'1.000.000 d'euros van representar el 59% del total i els concedits a empreses d'entre 50 i 249 empleats el 37%.

Sector públic

Segons les dades publicades per l'IGAE, fins al mes de novembre, el dèficit consolidat (sense AALL) va ascendir al 1,91% del PIB, enfront de la necessitat de finançament de 2,22% d'igual període de 2022. La reducció del dèficit fiscal es deu a un creixement major dels recursos no financers (7,7%) que de les ocupacions no financeres (6,9%) en 2023, respecte al 2022.

D'aquesta manera, el conjunt de les AAPP va registrar una necessitat de finançament acumulat fins a novembre de 27.955 milions d'euros, la qual cosa implica una reducció del 6,4% respecte al mateix període de 2022, quan el dèficit va aconseguir els 29.873 milions d'euros.

Per subsectors, cal assenyalar que, l'Administració Central va registrar un dèficit de 27.995 milions d'euros i l'Administració Regional de 4.668, mentre que els Fons de la Seguretat Social van presentar un superàvit de 4.708.

D'altra banda, Catalunya va registrar una necessitat de finançament de 1.615 milions d'euros (-0,58% del PIB) en l'acumulat a novembre, enfront del dèficit de 1.840 milions d'igual període de l'any anterior, la qual cosa s'explica per un increment dels recursos (5,6%) superior al de les despeses (4,7%) i implica un descens del 12,2% interanual.

	Capacitat (+) o necessitat (-) de finançament			% del PIB	
	Milions d'euros			2022	2023
Acumulat a finals de novembre	2022	2023	%	2022	2023
Administració Central	-28.189	-27.995	-0,7	-2,09	-1,91
Estat	-29.880	-31.381	5,0	-2,22	-2,15
Organismes de l'Administració Central	1.691	3.386	100,2	0,13	0,23
Administració Regional	-7.813	-4.668	-40,3	-0,58	-0,32
Fons de la Seguretat Social	6.129	4.708	-23,2	0,46	0,32
Sistema de Seguretat Social	4.374	3.391	-22,5	0,32	0,23
SPEE	1.567	1.003	-36,0	0,12	0,07
FOGASA	188	314	67,0	0,01	0,02
Consolidat	-29.873	-27.955	-6,4	-2,22	-1,91
Ajuda financera	-1.006	-324	-67,8	-0,07	-0,02
Consolidat sense ajuda financera	-28.867	-27.631	-4,3	-2,14	-1,89
PIB utilitzat	1.346.377	1.462.070			

Font: MH.

Operacions no financeres de Catalunya					
Acumulat a finals de novembre	Milions d'euros			% del PIB	
	2022	2023	%	2022	2023
Recursos no financers	35.312	37.293	5,6	13,84	13,46
Impostos	15.245	17.338	13,7	5,97	6,26
Imp. sobre la producció i les importacions	3.293	3.045	-7,5	1,29	1,10
Imp. corrents sobre la renda, etc.	11.143	13.429	20,5	4,37	4,85
Impostos sobre el capital	809	864	6,8	0,32	0,31
Cotitzacions socials	17	16	-5,9	0,01	0,01
Transferències entre AAPP	15.581	15.880	1,9	6,11	5,73
Resta de recursos	4.469	4.059	-9,2	1,75	1,46
Usos no financeres	37.152	38.908	4,7	14,56	14,04
Consums intermedis	6.196	6.604	6,6	2,43	2,38
Remuneració d'assalariats	13.630	14.635	7,4	5,34	5,28
Interessos	865	1.165	34,7	0,34	0,42
Subvencionis	678	693	2,2	0,27	0,25
Prestacions socials	1.081	1.236	14,3	0,42	0,45
Transferències socials en espècie	6.611	7.018	6,2	2,59	2,53
Formació bruta de capital fix	2.540	2.980	17,3	1,00	1,08
Transferències entre AAPP	4.759	3.714	-22,0	1,87	1,34
Resta d'usos	792	863	9,0	0,31	0,31
Capacitat (+) o Necessitat (-) de finançament	-1.840	-1.615	-12,2	-0,72	-0,58
PIB utilitzat	255.154	277.079			
Font: MH.					

Evolució del dèficit i deute públics d'Espanya

En el següent monogràfic s'analitza de manera succinta l'evolució del dèficit públic i del deute públic a Espanya, en el qual l'any 2007 se situava al voltant del 37% del PIB, però donats els significatius dèficits públics que s'ha anat produint han fet que el nivell de deute públic hagi crescut de forma destacada en els últims 15 anys, allunyant-nos de nivells més sostenibles, a diferència de l'endeutament privat, tant familiar com empresarial, que es va anar reduint a partir d'aquests anys donat el seu elevat nivell aconseguit, i això que hi havia un context mai anteriorment vist de tipus d'interès molt baixos.

D'aquí, que l'existència de dèficit públic, i més donat el nostre elevat nivell d'endeutament, no resulti beneficiós, sinó més aviat el contrari, encara que s'ha de reduir de manera progressiva, però amb voluntat constant en la necessitat d'erradicar-ho.

En el context de la moneda única europea es fa necessari una major coordinació de les polítiques macroeconòmiques i, especialment, de la política fiscal, que donat el fort impacte de la crisi econòmica associada al COVID-19, va suspendre temporalment les regles de Procediment de Dèficit Excessiu associat al Pacte d'Estabilitat i Creixement, que reinstaura per al 2024, amb algunes modificacions que facilitin un ajust més flexible.

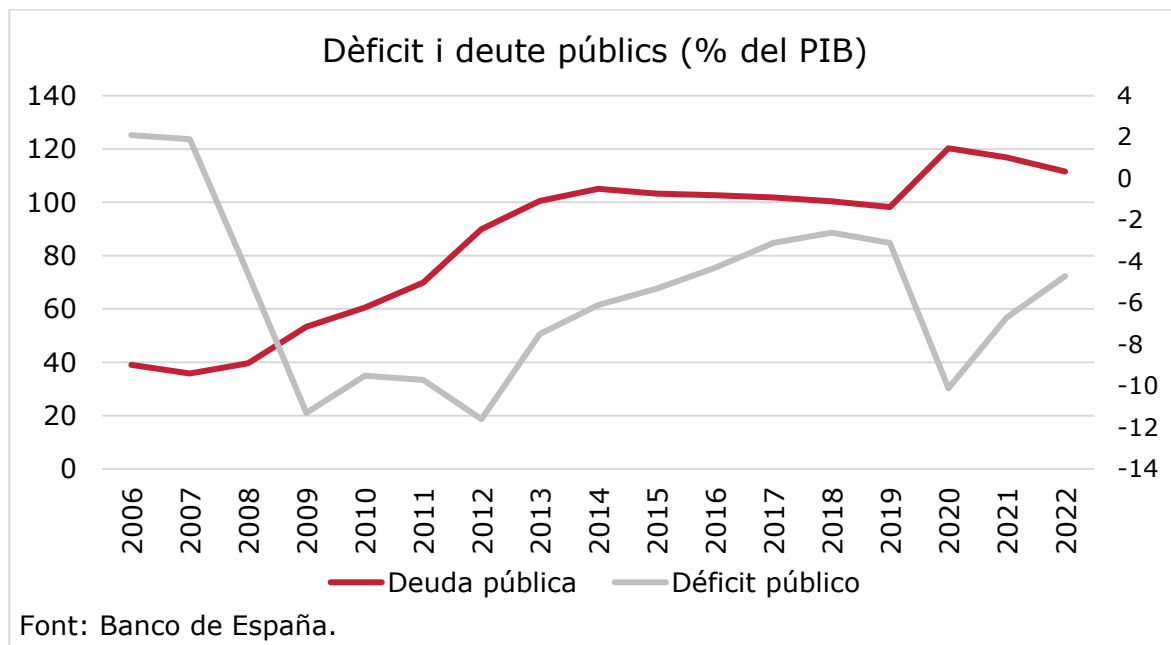
Així, el nivell de deute públic a Espanya es troba en el 110%, és a dir, 50 punts per sobre del que s'estableix d'acord amb les regles fiscals del Pacte d'Estabilitat i Creixement, marc que determina el vessant corrector del Procediment de Dèficit Excessiu.

Aquest procediment s'activa en virtut del criteri de dèficit o de deute:

- *criteri de dèficit: es considera que el dèficit de les administracions públiques és excessiu si és superior al valor de referència del 3% del PIB a preus de mercat;*
- *criteri de deute: el deute és superior al 60% del PIB i, en els tres últims anys, no s'ha aconseguit l'objectiu de reducció anual d'una vintena part del deute per sobre del llindar del 60%.*

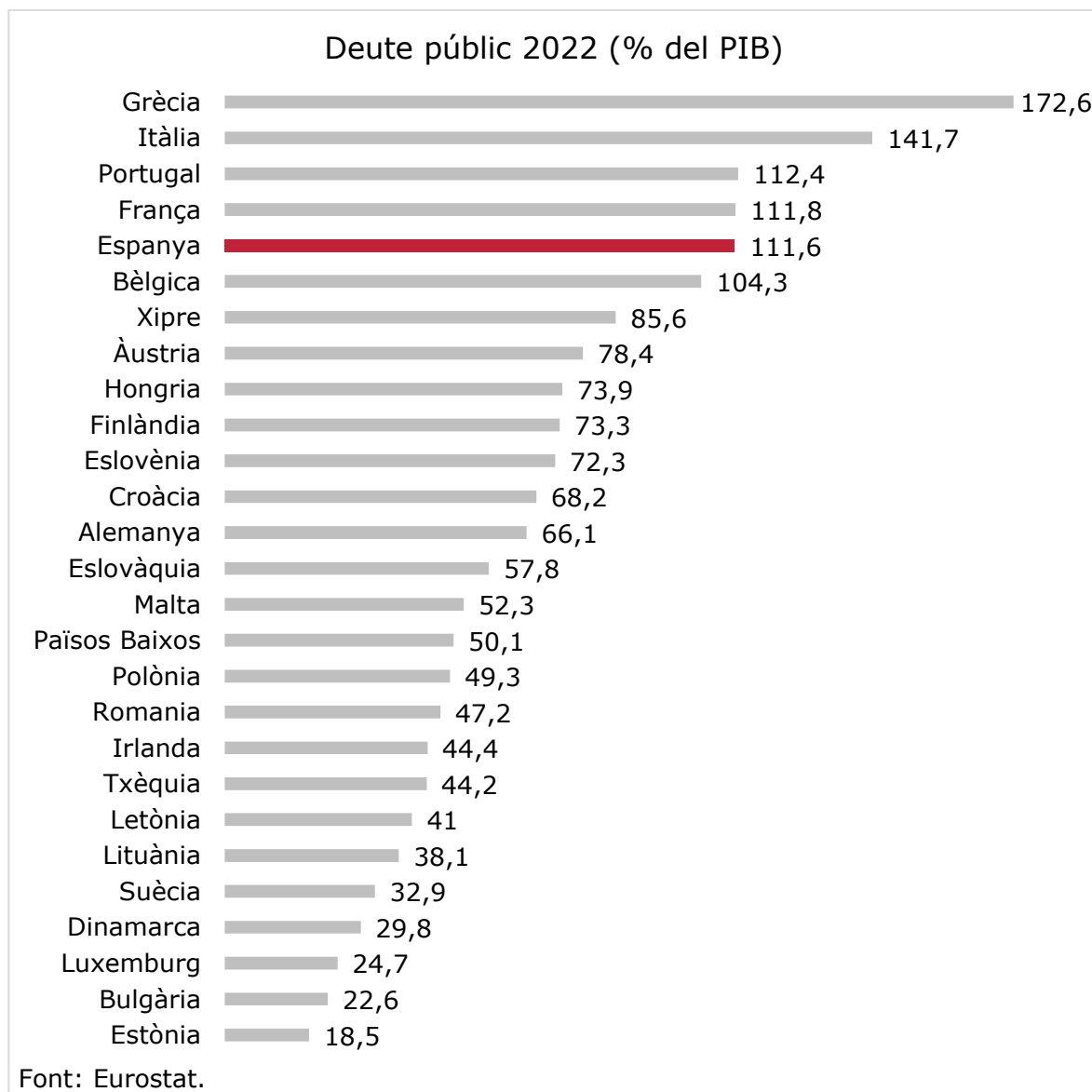
Davant la «crisi econòmica greu en la zona de l'euro o en el conjunt de la Unió» a conseqüència de la crisi de la COVID-19, el Consell (basant-se en una proposta de la Comissió) va activar al març de 2020 per primera vegada la clàusula general de salvaguarda del PAC a fi de dotar als Estats membres de marge de maniobra per a l'adopció de mesures d'emergència de gran incidència pressupostària. Una vegada activada, aquesta clàusula permet als Estats membres en el vessant preventiu desviar-se temporalment respecte de la trajectòria d'ajust cap a l'objectiu pressupostari a mitjà termini, sempre que aquesta desviació no posi en perill la sostenibilitat pressupostària a mitjà termini.

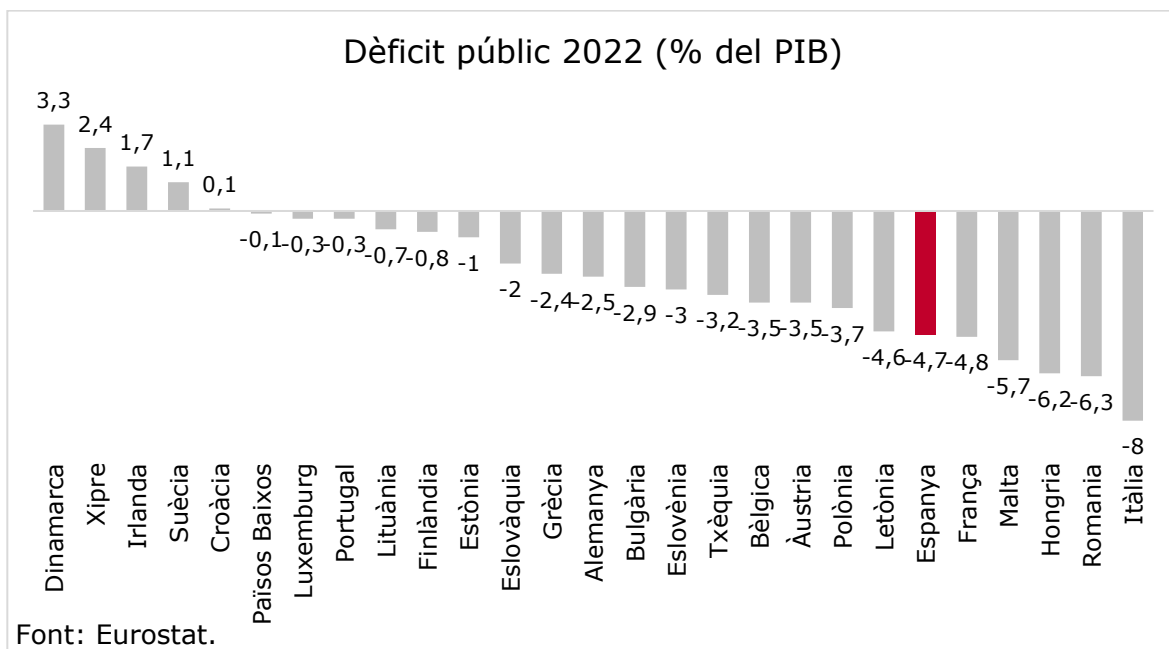
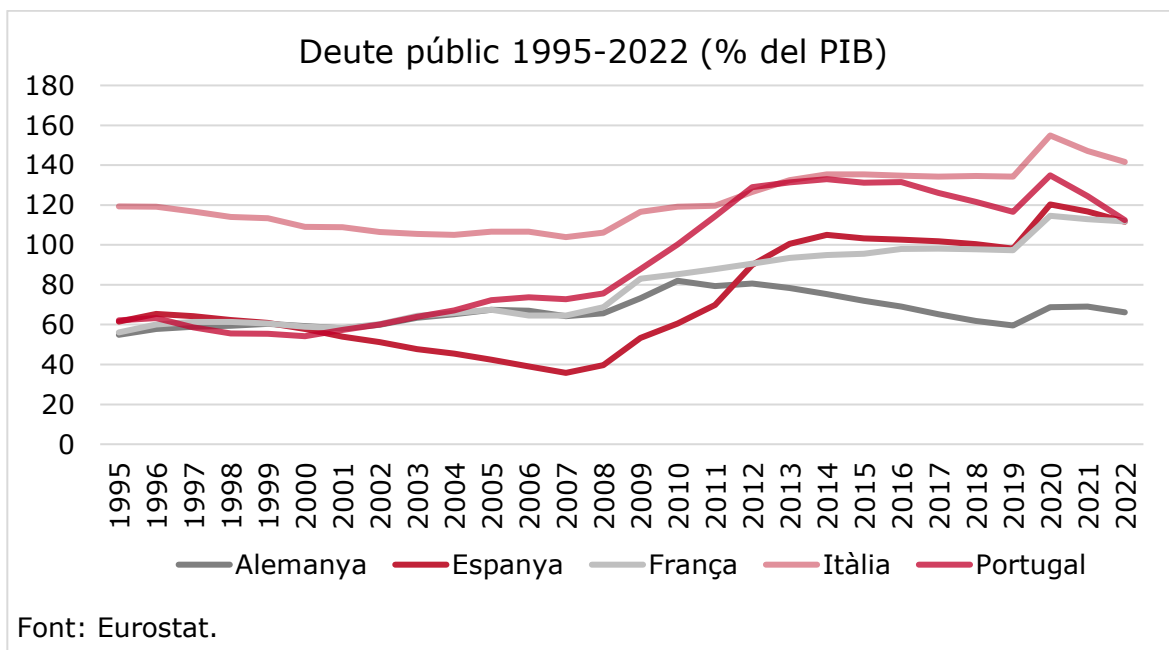
Així mateix, la clàusula general de salvaguarda del PAC estableix que les indicacions preliminars actuals suggereixen continuar aplicant la clàusula general de salvaguarda en 2022 i desactivar-la a partir de 2024.

En aquest context cal entendre la política de reducció del dèficit públic presentada pel govern espanyol, pel qual es fixa el dèficit públic per a 2024 en el 3,0% del PIB, enfront d'un dèficit estimat pel mateix govern en 2023 del 3,9% (i que molts analistes l'eleuessin a les del 4,0%) alhora que aquest esforç se suavitza per a 2024 i 2026 on les reduccions del dèficit són molt suaus i que seria necessari una major ambició en la seva reducció especialment amb una millor assignació de la despesa pública, buscant la seva major eficiència.

En els gràfics es mostra el fort augment del nivell d'endeutament públic en el cas d'Espanya, des del 35,8% en 2007 al 111,6% en 2022; enfront d'Alemanya que va ser de 64,2% a 66,1% en 2022, per exemple.

Sector exterior

En 2023, el saldo del compte corrent i de capital per a l'economia espanyola -que determina una capacitat de finançament- va ser de 51.400 milions d'euros, enfront del saldo de 20.700 milions de 2022.

Per components, la balança per compte corrent va registrar un superàvit de 36.600 milions d'euros. Cal destacar, la millora del saldo positiu de turisme (11.300 milions), la caiguda del saldo de les rendes primària i secundària (15.400 milions) i la reducció del dèficit de béns i serveis no turístics (32.100 milions).

El saldo net del compte financer excloent el Banc d'Espanya va ser de -56.300 milions d'euros. La inversió de cartera va registrar un saldo de -24.100 milions, mentre que la inversió directa (interès a llarg termini) va presentar un saldo de 200 milions (un signe negatiu suposa una entrada neta de fons de no residents).

Balança de pagaments		
Milions d'euros	2022	2023
Compte corrent:	8.200	36.600
Balança comercial i de serveis	16.300	60.100
Rendes	-8.100	-23.500
Compte de capital:	12.500	14.900
Comptes corrent i de capital:	20.700	51.400
Compte financer:	26.100	58.900
Banc d'Espanya	30.300	115.200
Errors i omissions:	5.400	7.400
Font: Banc d'Espanya.		

D'altra banda, les estadístiques d'exportacions de béns assenyalen que, en 2023, les vendes a l'exterior van totalitzar 383.689 milions d'euros en el conjunt d'Espanya, la qual cosa representa un nivell lleugerament inferior al de 2022 (descens de 1,4%). Les importacions van decreixre un 7,2% i van aconseguir els 424.2849 milions d'euros. Així, la taxa de cobertura es va situar en el 90,4%, enfront del 85,1% de l'any passat.

En volum, les exportacions espanyoles es van reduir un 5,1% i les importacions un 5,4%, interanual.

El saldo comercial deficitari va ser de 40.560 milions d'euros, enfront del dèficit de 68.112 de 2022, passant de representar un 5,1% del PIB, al 2,8% en 2023. Això es deu a una disminució tant del dèficit energètic (-37%), com del no energètic (- 52%).

En aquest context, les vendes a l'exterior catalanes van pujar un 6,1% (100.684 milions d'euros, un 26,2% del total d'Espanya). Per part seva, les importacions es van reduir un 1,6% (109.996 milions d'euros, un 25,9% del total d'Espanya). Com a conseqüència, la balança comercial va registrar un dèficit de 9.312 milions d'euros, inferior al del 2022 (16.872 milions d'euros), i la taxa de cobertura es va situar en el 91,5%.

Cal destacar que les exportacions catalanes van créixer en un context de caigudes de vendes a l'exterior en el conjunt d'Espanya, també d'Europa, i d'estancament de les exportacions dels EUA.

Comparativa internacional				
Variació anual	Desembre 2023		2023	
	Exportacions	Importacions	Exportacions	Importacions
Catalunya	-18,5	-12,9	6,1	-1,6
Espanya	-9,8	-11,6	-1,4	-7,2
Alemanya	-10,7	-16,2	-2,0	-10,2
França	-8,6	-18,8	1,7	-7,2
Itàlia	-7,8	-17,6	0,0	-10,4
Zona euro	-11,7	-16,3	-3,3	-9,2
Regne Unit	-10,8	-15,1	-2,5	-8,6
UE-28	-28,5	-12,5	-3,5	-4,5
EUA	0	-2,1	-2,2	-4,9
Xina	3,8	1,6	0,6	-0,3
Japó	9,7	-6,9	2,8	-7,0

Font: MITC.

Exportacions per sector				
2023 (%)	Espanya:		Catalunya:	
	Quota	Variació anual	Quota	Variació anual
Aliments	17,5	4,6	14,6	3,5
Productes energètics	7,9	-20,6	4,4	15,6
Matèries primeres	2,1	-15,5	1,6	-12,8
Semimanuf. no químiques	9,9	-10,8	5,7	-12,9
Productes químics	16,8	-11,1	29,4	4,1
Béns d'equip	19,5	10,1	15,6	4,5
Sector automòbil	14,1	20,6	15,9	39,1
Béns de consum durador	1,5	-4,7	1,7	-13,3
Manufactures de consum	8,7	-2,8	10,3	-0,5
Altres mercaderies	1,9	-15,3	0,9	-25,2
Total	100	-1,4	100	6,1

Font: MITC.

Exportacions per destinació				
2023 (%)	Espanya:		Catalunya:	
	Quota	Variació anual	Quota	Variació anual
Europa	74,3	-0,7	74,8	7,8
Unió Europea	62,7	-1,6	61,6	7,6
Zona Euro	54,5	-2,8	53,4	6,1
França	15,6	-0,2	17,6	2,7
Alemanya	10,4	6,9	10,3	10,4
Itàlia	8,6	5,0	9,4	5,8
Resto UE	8,1	7,8	8,2	19,2
Resto Europa	11,6	4,6	13,2	8,6
Regne Unit	5,9	6,1	4,6	13,2
Amèrica del Nord	5,5	-0,6	4,0	0,3
EUA	4,9	0,0	3,6	0,5
Amèrica Llatina	5,2	8,1	7,4	29,6
Brasil	1,5	7,9	1,9	0,8
Àsia	7,6	-8,4	8,4	-10,3
Xina	2,0	-5,4	1,8	-21,8
Japó	0,7	-14,8	1,0	-7,5
Orient Mitjà	2,2	-12,4	2,3	-10,3
Àfrica	5,2	-5,9	4,0	-9,0
Marroc	3,2	3,4	2,1	9,3
Oceania	0,6	8,7	0,6	8,2
Total	100	-1,4	100	6,1

Font: MITC.

DEPARTAMENT D'ECONOMIA

Salvador Guillermo Viñeta
Director Estudis i Economia

Karina Azar Benchoam
Economista Sènior

economia@foment.com
www.foment.com

Foment
del Treball Nacional

